

عنوان مقاله:

مواجهه ای انتقادی با دغدغه های فلسفه دانشگاهی در ایران

محل انتشار:

پژوهش نامه مبانی تعلیم و تربیت، دوره 12، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسنده:

حسین مصباحیان - استادیار، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در این مقاله تلاش شده است با تکیه بر پژوهش ها و آموزش هایی که در گروه فلسفه دانشگاه تهران صورت گرفته است، عناصر و مولفه های فلسفه دانشگاهی در ایران صورت بندی شوند و بر پایه اصل «معاصر بودن در فلسفه ورزی» مورد بررسی انتقادی قرار گیرند. گروه فلسفه دانشگاه تهران، در این نوشته، از آن رو نماد فلسفه دانشگاهی قلمداد شده است که این نهاد، نخستین گروه رسمی و تثبیت شده فلسفه در ایران بوده و بسیاری از استادانی که در دیگر گروه های فلسفه در سطح کشور مشغول تدریس شده اند از دانش آموختگان این گروه بوده اند. از این رو توجه به دغدغه های آموزشی-پژوهشی این گروه می تواند در فهم پدیدار فلسفه دانشگاهی ایران بینش آفرین و رهگشا باشد. در این مقاله بحث شده است که از پیشینه یک صدساله گروه فلسفه دانشگاه تهران شش ویژگی قابل استخراج است که کمابیش میتوانند در پیوند با یکدیگر عناصر و مولفه های فلسفه دانشگاهی در ایران به شمار آیند. این عناصر عبارت اند از: ۱. کانونی بودن توجه به مسائل مابعدالطبیعی؛ ۲. حضور پررنگ فلسفه اسلامی، تاریخ و لوازم آن (زبان عربی، منطق، کلام و عرفان اسلامی)؛ ۳. حضور دائمی فلسفه تطبیقی با همه تنوعاتش؛ ۴. دغدغهبایی ناظر بر مسائل فلسفی معاصر (در مقیاسی به مراتب کمتر از سه ویژگی پیشین)؛ ۵. جهت گیری تدریجی و بطئی از رویکردی عمومی و کلی به رویکردی تخصصی و فنی با تاریخ و مسائل فلسفی در هر دو حوزه آموزش و پژوهش؛ و ۶. حضور برخی از چهره های گروه فلسفه در ساختار قدرت سیاسی. مولفه های مذکور در بخشی دیگر از این مقاله با این پرسش ها مواجه شده اند که تا چه حد مسائلی که فلسفه دانشگاهی در حوزه های مذکور با آن ها سروکار داشته است، مسائل فلسفی امروز آن حوزه ها بوده اند؟ شیوه فلسفه خوانی در فلسفه دانشگاهی آیا اصولا واجد امکانی برای دعوت به فلسفه ورزی بوده است؟ اگر قرار بر صورت بندی «شرایط امکان تاسیس تفکر فلسفی در ایران» باشد، فلسفه دانشگاهی آیا می تواند خود را همراه چنین دغدغه ای بداند و مشارکتی در آن داشته باشد؟

کلمات کلیدی:

فلسفه دانشگاهی، مسائل مابعدالطبیعی، فلسفه تطبیقی، فلسفه ورزی، معاصر بودن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1882555>

